

ת"פ 38330/09/17 - מדינת ישראל נגד ד ח ב

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 38330-09-17 מדינת ישראל נ' ב(עציר)
לפני כבוד השופט אברהם אליקים, סגן נשיא
המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם

ד ח ב (עציר)

גזר דין

מבוא

1. הנאשם הורשע בפתח משפטו בעקבות הודאתו בביצוע עבירת שוד-עבירה לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן-החוק), ההודאה אינה חלק מהסדר טיעון.

על פי עובדות כתב האישום בתאריך 7.9.2017 סמוך לשעה 13:00 בעת שחזרה סבתו של הנאשם (להלן-המתלוננת), ילידת 1934 לביתה המתין לה הנאשם ליד שער הכניסה. שם הגיח מאחורי גבה, התנפל עליה במטרה לגנוב את כספה, תפס בכוח בתיק שהיה בתוך שקית ניילון ומשך אותו בכוח. המתלוננת החלה לצעוק לעזרה, החזיקה בכוח בשקית ובתיק בשתי ידיה וניסתה למנוע את הגניבה.

הנאשם תפס בכוח בידה, משך צרור מפתחות בו החזיקה והמשיך למשוך בכוח בשקית הניילון. תוך כדי המאבק הנאשם משך את המתלוננת לאחור והפיל אותה על הקרקע, תפס בתיק ונמלט.

כתוצאה ממעשיו נחבלה המתלוננת בראשה, נגרמו לה נפיחות וכאבים בראש וכאבים בגב ובכל חלקי גופה. הנאשם גנב מהמתלוננת תיק ובו כסף בסכום של ₪ 170 ומפתחות של הבית.

2. עוד צוין בכתב האישום כי הנאשם נהג להגיע מעת לעת לבית סבתו, להתארח, לאכול אצלה ולקבל ממנה מעט כסף לצרכיו האישיים. בשלב הטיעונים לעונש הוסכם בין הצדדים כי הנאשם נתפס בתחנת סמים בסמוך לאחר האירוע.

ראיות לעונש

לנאשם 7 הרשעות קודמות ו-3 מקרים נוספים ללא הרשעה, בעבירות סמים אלימות ורכוש. העבירה הראשונה

בוצעה בשנת 1999 עת היה כבן 12 שנה וההרשעה האחרונה מתאריך 15.10.2015. הנאשם נשפט 4 פעמים לעונשי מאסר בפועל באחד המקרים ל-8 חודשי מאסר בגין עבירה שהוגדרה "חטיפת ארנקים".

נפגעת העבירה/המתלוננת ביקשה שלא למסור תצהיר מטעמה.

תמצית טענות הצדדים

3. ב"כ המאשימה בטיעוניו בכתב (ט/1) ובעל פה ביקש לקבוע מתחם ענישה שבין 3 ל-6 שנות מאסר בפועל ולגזור את עונשו של הנאשם בהתאם ביחד עם מאסר מותנה מרתיע ופיצוי למתלוננת. הוא הפנה לחומרת המעשה בהתחשב בזהות קרבן העבירה, קשישה בת 83 שנה ולתמיכה בטענותיו הפנה לפסקי דין המצביעים על מדיניות ענישה כשמדובר בפגיעה בקשישים ולפסקי דין בהם הוטלו עונשי מאסר לתקופות של 3, 4 ו-5 שנות מאסר בפועל.

4. הסנגור עתר לקביעת מתחם שבין 6 ל-24 חודשי מאסר בפועל, בהסתמך על פסקי דין שונים וביקש לקבוע עונש מידתי ומתון בתחומי המתחם. בטיעוניו שם דגש על נסיבותיו המיוחדות של תיק זה והסביר כי עצם קרות השוד מלמד על המצוקה האדירה שנמצא בה הנאשם ועל נסיבותיו האישיות המיוחדות.

הנאשם חולה במחלת צהבת סוג C, הוא חווה תקיפה מינית בשנת 2008 עת שהה בבית סוהר. מעשיו בוצעו על רקע התמכרותו הקשה לסמים. יש לו ילד בן 11 שנמצא אצל סבתו. גרושתו של הנאשם ואמו נמצאות במעצר כך שאין לו תמיכה משפחתית. תנאי מעצרו קשים מאוד עד כדי ניסיון אובדני ולכן הוא ביקש לסיים בהקדם את ההליך המשפטי.

הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, הוא הודה בהזדמנות הראשונה במיוחס לו ללא תיקון כתב האישום וחסך גם את עדות המתלוננת. הסנגור הסכים כי יש לפסוק פיצוי למתלוננת אבל ביקש להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם ובפגיעה בפועל במתלוננת.

בתום הטיעונים הנאשם הביע חרטה והסביר כי קשה לו להתמודד עם המעשה שביצע שנעשה על רקע התמכרותו לסמים. תאר את בדידותו והעדר התמיכה בחוץ שהתבטא למשל בהיותו מקבץ נדבות ודר ברחוב.

דין

במקרה זה מדובר באירוע אחד ואקבע בהתאם מתחם עונש הולם.

הנאשם שדד את סבתו קשישה בת 83 באלימות לא חמורה אך גם לא רגעית. אלא נוהל מאבק על התיק שלה שהסתיים בהפלת המתלוננת אל הקרקע וגרימת חבלות בראשה ובכל חלקי גופה, דהיינו מדובר בעבירה המשלבת פגיעה בגוף וברכוש.

במעשיו פגע הנאשם פגיעה לא קלה בערכים חברתיים הכרוכים בשלמות הגוף, זכות הקניין, הגנה על אוכלוסיות חלשות לרבות על כבודם וביטחונם של קשישים.

אשר למדיניות הענישה הנהוגה במקרים אלו אפנה לפסקי הדין הבאים:

ע"פ 772/13 יחיא נגד מדינת ישראל (29.6.2014), המערער באותו מקרה, היה שוהה בלתי חוקי, חטף את תיקה של המתלוננת ובמהלך מאבק ביניהם חבל בגופה וכך נקבע באותו מקרה:

"במקרים שונים שעניינם מעשי שוד שבוצעו באופן "ספונטאני", ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק, תוך שלנפגע העבירה לא נגרמו נזקים או שנגרמו נזקים שאינם חמורים, נקבעו מתחמי ענישה בטווח הנע בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין כ-28 חודשי מאסר בפועל".

ע"פ 6862/13 חג'אזי נגד מדינת ישראל (7.7.2014), באותו מקרה תלש המערער בכוח שרשרת מצווארו של עובד זר, בית המשפט קבע כי בשוד המתבטא באירוע ספונטני אחד פעמי שנלווית לו דרגת אלימות נמוכה ואינו כולל שימוש בנשק, מתחם הענישה הראוי למקרים כאלו עומד על הטווח שבין שישה חודשים לבין 28 חודשי מאסר בפועל.

בשני המקרים הנ"ל נפגע העבירה לא היה קשיש/בן משפחה, בעניין יחיא העונש הועמד על 24 חודשי מאסר בפועל ובעניין חג'אזי על 28 חודשי מאסר בפועל.

ככל שמדובר במקרי שוד של קשישים אפנה לע"פ 5931/11 עבדולייב נגד מדינת ישראל (22.10.2013). שם דובר על שני מקרים, האחד שוד של קשישה והשני גניבת תיק של קשישה אחרת. ערעורו של הנאשם על העונש שהוטל עליו, שש שנות מאסר, נדחה וכך נקבע:

"בית משפט זה כבר עמד פעמים רבות על הצורך להגן ביתר שאת על אותם חלקים חלשים בחברה שקולם אינו נשמע, ביניהם גם הקשישים...אכן, בחברתנו קיימת תופעה מכוערת של פגיעה בחסרי ישע, כגון קשישים, בעלי מוגבלויות וכו', מתוך הנחה כי יהיו טרף קל, שלא יתנגד ולעיתים אף אינו יכול להשמיע קול, פשוטו כמשמעו... המשמעות של פגיעות אלה, במופעיהן השונים, היא פגיעה חזקה וקשה בביטחונם האישי של הקורבנות ושל קבוצות שלמות, החשות שאין להן עוד מקום מבטחים בו יוכלו להמשיך ולהתקיים בכבוד וללא חשש. המגמה בה נקט בית משפט זה היא מגמה מחמירה ביחס לעבירות מסוג זה, המבכרת את ההגנה על החיים והגוף של קבוצות אלה על פני נסיבות אישיות ומקלות של נאשמים...גם אם לא נגרם נזק פיזי לקשישות, נגרם להן נזק נפשי, נפגעו ביטחונן האישי ויכולתן להסתובב כרצונן ברחובות, תוך ניהול שגרת חייהן ללא חשש, וללא סיוע מאחרים".

בע"פ 1261/15 מדינת ישראל נגד דלאל (3.9.2015)(להלן-עניין דלאל) הוחמר עונשו של נאשם מ-30 חודשי מאסר בפועל ל-42 חודשי מאסר בפועל בגין שוד של זקנה מקבצת נדבות (ביחד עם עבירה של קשירת קשר לעוון והפרת הוראה חוקית). באותו מקרה חברו של הנאשם דחף את המתלוננת, משך את תיקה מידה, והיא נפלה ארצה ונחבלה חבלות יבשות, בברכיה ובמרפק.

בית המשפט העליון קבע כך באותו מקרה:

"הענישה צריכה להלום את הכיעור המוסרי, את הבריונות הנובעת מבצע-כסף, ומכאונת כלפי קשישה דוגמת המנוחה. לא באקראי נבחרה המנוחה להיות קרבן השוד, אלא באופן מתוכנן ותוך ניצול מודע של יכולתה המוגבלת להתנגד. להוותנו, בהיותו 'טרף קל', מועד האיש הקשיש להיות קרבן לגניבה או לשוד. בצד הנזק הכלכלי, נגרם לא אחת גם נזק פיזי, רגשי ותפקודי. הבטחון העצמי מתערער, האָמון בזולת נגרע, עד כי לעיתים הפגיעה היא חסרת תקנה".

בנסיבות אותו מקרה בהתייחס לעבירת השוד בלבד קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם צריך לעמוד בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 7098/15 אבנזון נגד מדינת ישראל (15.2.2016) נדון הנאשם ל-3 שנות מאסר בפועל בגין משיכת שקית מידיה של זקנה בת 77. בית המשפט העליון קבע כי מתחם ענישה שבין 24 ל-60 חודשי מאסר הוא מתחם שהולם את הנסיבות, הערעור נדחה וכך נקבע:

"עבירת השוד ובפרט כשהיא מופנית נגד קשישים היא עבירה נקלית ובזויה ביותר, אשר בבסיסה עומד ניצול ציני של פערי הכוחות הפיזיים בין התוקף לבין קורבן העבירה הקשיש והחלש. מלבד הניצול החמור והאנטי חברתיות המשתקפים מכל מעשה שוד הכרוך בתקיפת זקן".

ולסיום אפנה לע"פ 5974/15 אבקסיס נגד מדינת ישראל (10.8.2016) בו דובר על שוד קשישה בדרך של חטיפת תיקה בכוח. העבירה בוצעה על ידי שני נאשמים בצוותא ולכן דובר על שוד בנסיבות מחמירות. המערער נדון ל-45 חודשי מאסר בפועל, ערעורו נדחה וכך קבע בית המשפט העליון:

"מעשיו של המערער מהווים ניצול ציני של פערי הכוחות הפיזיים בינו לבין המתלוננת, ובית משפט זה עמד לא אחת על חומרתן של עבירות השוד, בפרט עת הן מופנות כלפי קשישים וחסרי ישע.... יש לציין את המגמה העקבית בפסיקותיו של בית משפט זה בעבירות המשלבות שוד ותקיפת זקן - המבכרת את עקרונות הגמול וההרתעה על פני שיקולי הענישה האחרים".

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט' לחוק), הנאשם המתין למתלוננת בפתח ביתה וכשהגיעה הגיח מאחורי גבה ותקף אותה.

אדגיש במקרה זה את הנזק שצפוי היה להיגרם מביצוע העבירה, ראו עניין דלאל הנ"ל:

"לא נגרם למנוחה נזק פיזי חמור, אך אין בכך כדי להפחית מחומרת המעשה, משום שאין ניתן לשער מראש תוצאות דחיפתו של קשיש, שאיננו חסון ויציב. את הדגש בכגון דא צריך לשים על 'הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה' (סעיף 40ט'א(3) לחוק)".

המתלוננת נפגעה כתוצאה ממעשי הנאשם, היא נחבלה בראשה, נגרמו לה נפיחות וכאבים בראש ובגב ולמעשה בכל חלקי גופה. אני מעריך כי פגיעה חמורה לא פחות היא הפגיעה הנפשית לא רק בשל ההפתעה הנובעת מעיתוי האירוע אלא באשר לזהות הפוגע, נכדה של המתלוננת.

5. בהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה אני קובע כי העונש ההולם במקרה זה הוא מאסר במתחם שבין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל.

העונש המתאים

לא עומד שיקום על הפרק ולכן העונש יהיה בתוך גבולות המתחם. אציין כי אין מחלוקת כי הנאשם מכור לסמים ומעשיו בוצעו על רקע זה. המאשימה הסכימה לטענת הסנגור כי הנאשם נתפס מיד לאחר האירוע בתחנת סמים.

6. אשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40'א' לחוק), הנאשם נטל אחריות על מעשיו, הודה מידית וחסך מהמתלוננת את אי הנעימות הכרוכה בעדותה.

לנאשם נסיבות חיים קשות מאוד מעבר למחלתו והפגיעה המינית שחווה בעבר, הוא למעשה נאבק לבדו ומנסה לשרוד למרות התמכרותו לסמים. אין לו עזרה או תמיכה משפחתית ונוגע ללב היה לשמוע את דבריו על התקיימותו מקיבוץ נדבות וכי אימו ואחותו נמצאות אף הן במעצר על רקע של סמים.

על נסיבות קשות אלו ניתן ללמוד גם מעברו הפלילי, כבר בגיל 12 נשפט הנאשם על ביצוע עבירות אלימות והוא גם נשפט לעונשי מאסר בפועל.

לאור נסיבות ביצוע העבירה- שוד בת משפחה קשישה, אני סבור כי יש צורך במקרה זה בהרתעת הנאשם מפני ביצוע עבירה נוספת וכי יש סיכוי של ממש כי העונש המתאים יביא להרתעתו (סעיף 40'א' לחוק) בנוסף אני סבור כי יש צורך במקרה זה בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירה הפוגעות באוכלוסיות מוחלשות כגון קשישים וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשו של הנאשם תביא להרתעת הרבים (סעיף 40'ז' לחוק).

בסופו של יום החלטתי לתת משקל משמעותי לנסיבות חיי הקשות של הנאשם לרבות עובדת התמכרותו לסמים, היותו דר רחוב, ללא משפחה תומכת וביצוע עבירה נגד בת משפחה קרובה ומיד לאחר מכן מצא עצמו בתחנת סמים שם נעצר.

סיכום

לאור האמור לעיל אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

· 36 חודשי מאסר בפועל תחילת ריצוי המאסר מיום מעצרו של הנאשם 7.9.2017.

· 4 חודשי מאסר על תנאי. הנאשם לא יישא את עונש המאסר על תנאי אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירת אלימות או עבירה נגד הרכוש שהיא עוון ויורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

· 8 חודשי מאסר על תנאי. הנאשם לא יישא את עונש המאסר על תנאי אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירת אלימות או עבירה נגד הרכוש שהיא פשע ויורשע בשל עבירה כזאת תוך תקופת התנאי או לאחריה.

7. אני מחייב את הנאשם לשלם למתלוננת (עדת תביעה מספר 1) פיצוי בסכום של 3,500 ₪. סכום הפיצוי יופקד בקופת בית משפט עד ליום 1.4.2018. המאשימה תמסור למזכירות בית המשפט את הפרטים הדרושים לצורך ביצוע התשלום.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ג תשרי תשע"ח, 03 אוקטובר 2017, בנוכחות ב"כ המאשימה עו"ד גימפל, הסנגור עו"ד אבישור והנאשם באמצעות שב"ס.